

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor depuse de Andrei Bubnov, de către Bașcanul Găgăuziei, de către Adunarea Populară a Găgăuziei, și de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Guvernatorului (Bașcanului) UTA Găgăuzia, terți Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, Bubnov Andrei privind anularea actelor administrative,

împotriva hotărârii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat,

(Dosarul nr. 3ra-751/23

NR. PIGD 2-2210291-01-3ra-13072023)

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023. Articolul 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023).

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor depuse de către Andrei Bubnov, de către Bașcanul Găgăuziei, de către Adunarea Populară a Găgăuziei și de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 iulie 2022 Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ către Adunarea Populară a Găgăuziei, Guvernatorul (Bașcanul) UTA Găgăuzia, terți Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, Bubnov Andrei privind anularea ca fiind ilegale și adoptate cu încălcarea legii și cu depășirea competenței a următoarelor acte administrative:

- Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.64-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”,

- Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”,

- Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 80-VI/II din 06.07.2022 „Cu privire la crearea parcului pentru tehnologia informației al Găgăuziei „Gagauziya IT park”.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că reieșind din activitatea funcțională, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, conform art. (2) alin. (3), art. 64 și art. 69 ale Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și pct. 8 subpct. g) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobată de Hotărârea Guvernului nr. 845/2009, a efectuat controlul legalității următoarelor actelor administrative, adoptate de Adunarea Populară a Găgăuziei (Gagauz-Yeri):

- Hotărârea APG nr. 64-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”,

- Legea a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”,

- Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 80-VI/II din 06.07.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”, „Gagauziya IT park”,

- Hotărârea nr. 81-VI/II din 06.07.2022 „Cu privire la candidatura la funcția de administrator al parcului pentru tehnologia informației „Gagauziya IT park”

3. Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat al RM a constatat ilegalitatea acestor acte administrative, deoarece au fost adoptate cu depășirea limitelor competenței și cu încălcarea legislației Republicii Moldova.

4. A indicat că baza legală pentru înființarea parcurilor pentru tehnologia informației și funcționarea acestora este Legea nr. 77 din 21 aprilie 2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației. Astfel, acest domeniu al raporturilor juridice este deja reglementat la nivel național, iar adoptarea actelor nominalizate de către APG a fost realizată cu abatere de la cerințele legii menționate adoptată de Parlamentul RM.

5. Ulterior, reclamantul a prezentat un tabel, în care se arată mai multe discrepanțe semnificative între legea locală a UTA Găgăuzia și legea adoptată de Parlamentul Republicii Moldova.

6. Reclamantul a susținut că adoptarea actelor administrative normative locale de către APG urmează a fi realizată în conformitate cu un sistem de drept unic, care este și rezultatul supremației aplicării legii pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Reclamantul menționează că odată cu executarea și aplicarea practică a actelor menționate de către Adunarea Populară a Găgăuziei au fost create premisele de coliziuni între acte normative cu forță juridică diferită, care urmează a fi eliminate.

7. Parțial, din tabelul de divergențe prezentat se poate observa că legea locală contestată în general dublează Legea nr. 77/2016, cu excepția prevederilor referitoare la instituirea organului care desfășoară activitatea de creare și funcționare a parcului pentru tehnologia informației, repartizarea sumelor cu titlu de impozit unic și alte câteva abateri.

8. Astfel, în Legea nr. 77/2016 acest tip de activitate este realizat de către Guvernul RM (la propunerea Ministerului Economiei) în calitate de autoritate executivă, care are competența de a decide asupra constituirii, reorganizării și dizolvării structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor și altor autorități administrative subordonate Guvernului (art. 7 lit. e) din Legea RM nr. 136/2017 cu privire la Guvern).

9. Distinct de aceasta, în legea locală contestată, funcțiile de creare și funcționare a parcului pentru tehnologia informației sunt atribuite organului legislativ al UTA Găgăuzia - Adunarea Populară a Găgăuziei, care adoptă o hotărâre privind crearea parcului pentru tehnologia informației în baza cererii depuse la Comisia permanentă pentru politica economică, atragerea investițiilor, buget, finanțe și dezvoltare regională a Adunării Populare a Găgăuziei.

10. Astfel, actele normative contestate ale APG au fost adoptate cu încălcarea mai multor acte normative ale Parlamentului Republicii Moldova.

11. Reclamantul atenționează și asupra imposibilității aplicării art. 14 din Legea locală a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei, deoarece prioritate vor avea prevederile art. 14 Legii RM nr. 77 din 21 aprilie 2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației.

12. Pe lângă faptul că art. 14 al Legii locale vizate contravine legii adoptate în anul 2016 de către Parlamentul RM, această normă vine în contradicție cu art. 373 alin. (2) Codului fiscal al RM, unde este stabilit că, impozitul unic se achită integral la bugetul de stat de către rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune, la contul trezorerial conform codului IBAN corespunzător sediului acestora, generat de Ministerul Finanțelor în acest scop, și ulterior se repartizează în conformitate cu

prevederile art.14 din Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației. Contribuabilii rezidenți ai parcurilor pentru tehnologia informației care dispun de subdiviziuni în afara unității administrativ-teritoriale în care se află sediul central (adresa juridică) calculează și achită impozitul unic integral la bugetul de stat conform adresei sediului central (adresei juridice).

13. Reclamantul a indicat că reieșind din prevederile art. 367 și art. 368 alin. (1) Codului fiscal, rezidenții parcului pentru tehnologia informației „Gagauzia IT park” nu pot fi tratați ca fiind supuse unui impozit unic, întrucât rezidenți sunt recunoscuți doar persoanele înregistrate în această calitate conform prevederilor Legii RM nr. 77 din 21.04.2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației.

14. De asemenea, reclamantul a specificat că APG la adoptarea legii locale și-a depășit atribuțiile sale. După cum este indicat mai sus crearea parcului, stabilirea termenului de funcționare a acestuia se efectuează în baza hotărârii Guvernului RM, dar nu hotărârii APG, Administrația parcului este condusă de un administrator, desemnat în funcție de Guvern, la propunerea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, însă nu de către Direcția Generală Cultură și Turism a UTA Găgăuzia, la propunerea Adunării Populare a Găgăuziei, după cum este indicat în legea locală.

15. Aplicarea în practică a prevederilor art. 14 lit. a) al legii locale este o tentativă de schimbare a prevederilor susmenționate din Codul fiscal al RM.

16. Reclamantul consideră că instanța de judecată ar trebui să suspende efectele normelor și dispozițiilor actelor administrative contestate ale APG, întrucât:

- aplicarea normelor contestate din legea locală contestată ar atrage după sine neachitarea în bugetul de stat a cotei unice de impozitare stabilite de codul fiscal;

- aplicarea normelor contestate ar crea dificultăți serioase în impozitarea rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Găgăuzia IT park”, atât pentru Serviciul Fiscal, cât și pentru rezidenții înșiși;

- aplicarea normelor contestate ale legii locale contestate din cauza imposibilității de impozitare a rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Gagauziya IT park” și neachitarea de către aceștia a impozitelor respective (de exemplu, impozitul pe venit, care este inclus la impozitul unic) poate atrage după sine aplicarea sancțiunilor fiscale respective rezidenților;

- aplicarea dispozițiilor contestate ale legii locale, din cauza neconcordanței evidente cu legislația națională, poate avea ca rezultat înaintarea acțiunilor față de autoritățile regionale ale autonomiei pentru compensarea prejudiciilor materiale cauzate rezidenților care s-au înregistrat și au funcționat în temeiul dispozițiilor actelor contestate;

- executarea de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a Găgăuziei a Hotărârii APG nr. 81-VI/II din 06.07.22 „Cu privire la candidatura la funcția de administrator al parcului pentru tehnologia informației „Gagauziya IT park” va duce la numirea ilegală a administratorului parcului pentru tehnologia informației „Gagauziya IT park” în consecință, acest administrator va înregistra rezidenții acestui parc cu toate consecințele care decurg din aceasta și care sunt enumerate mai sus;

- autoritățile centrale și regionale sunt obligate să prevină acțiunile și actele din activitatea lor care pot avea consecințe negative pentru întreprinzători, inclusiv pentru investitorii străini, și să asigure oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea, predictibilitatea normelor juridice și respectarea ierarhiei actelor normative.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

17. Prin hotărârea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, acțiunea a fost admisă. S-a anulat ca fiind ilegală Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 64-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”. S-a anulat ca fiind ilegală Legea locală a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”. S-a anulat ca fiind ilegală Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 80-VI/II din 06.07.2022 „Cu privire la crearea parcului pentru tehnologia informației al Găgăuziei „Gagauziya IT park”.

18. Pentru adoptarea unei astfel de soluții, instanța de fond a indicat că temeiul de drept pentru crearea parcurilor pentru tehnologia informației și funcționarea acestora constituie Legea RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației”. Astfel, acest domeniu de raporturi juridice este deja reglementat la nivel național, iar adoptarea actelor contestate de către APG a fost realizată cu abatere de la cerințele acestei legi adoptată de Parlamentul RM.

19. Discutând discrepanțele între Legea UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” și Legea RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației”, instanța de fond a constatat că legea locală în general dublează Legea RM nr. 77/2016, cu excepția prevederilor referitoare la instituirea organului care desfășoară activitatea de creare și funcționare a parcului pentru tehnologia informației și repartizarea sumelor.

20. Astfel, în art. 2 Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” este stabilit că „administrația parcului – autoritate administrativă constituită de Guvern pentru administrarea unui parc pentru tehnologia informației”, în același timp în legea locală a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”, este stabilit că „administrația parcului – autoritate administrativă constituită de Adunarea Populară a Găgăuziei pentru administrarea unui parc pentru tehnologia informației”.

21. În continuare conform art. 6 alin. (1) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” – „La crearea parcului, Guvernul instituie Administrația acestuia având statut de persoană juridică ce activează pe principii de autofinanțare. Regulamentul de organizare și funcționare a Administrației parcului se aprobă de Guvern”, însă art. 6 alin. (1) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” stabilește că „(1) La crearea parcului, Adunarea Populară a Găgăuziei instituie Administrația acestuia având statut de persoană juridică ce activează pe principii de autofinanțare. Regulamentul de

organizare și funcționare a Administrației parcului se aprobă de Adunarea Populară a Găgăuziei ”.

22. Discutând discrepanțele între prevederile art. 6 alin. (2) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” și prevederile art. 6 alin. (2) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”, instanța de apel a constatat un șir de discrepanțe, și anume:

- art. 6 alin. (2) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” sună în felul următor: „administrația parcului este condusă de un administrator, desemnat în funcție de către Guvern, la propunerea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, pe un termen de 5 ani. Funcțiile, drepturile și obligațiile administratorului sînt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Administrației parcului și preluate în contractul încheiat între administrator și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării”.

- art. 6 alin. (2) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” este stabilit că „Administrația parcului este condusă de un administrator, desemnat în funcție de către Direcția Generală Cultură și Turism a UTA Găgăuzia, la propunerea Adunării Populare a Găgăuziei, pe un termen de 5 ani. Ordinul de numire în funcția de administrator este emis de către șeful Direcției Generale de Dezvoltare Economică și Turism a Găgăuziei”.

23. De asemenea, Curtea de Apel Comrat a stabilit că art. 6 alin. (3) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” stabilește funcțiile, drepturile și obligațiile administratorului, conform căruia este constatat, că „funcțiile, drepturile și obligațiile administratorului parcului sînt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Administrației parcului și preluate în contractul încheiat între administrator și Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a Găgăuziei”.

24. De asemenea, conform art. 7 alin. (1) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” – „Înregistrarea rezidenților parcului se efectuează de către Administrația acestuia în conformitate cu Regulamentul de înregistrare a rezidenților parcului, aprobat de Guvern, în care vor fi indicate în mod expres și exhaustiv procedura și cerințele de înregistrare, precum și modelul contractului privind desfășurarea activității în parc. Persoanele juridice sau fizice la solicitarea cărora a fost creat parcul se înregistrează din oficiu în calitate de rezidenți ai acestuia”, însă art. 7 alin. (1) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” stabilește că „Înregistrarea rezidenților parcului se efectuează de către Administrația acestuia în conformitate cu Regulamentul de înregistrare a rezidenților parcului, aprobat de Adunarea Populară a Găgăuziei, în care vor fi indicate în mod expres și exhaustiv procedura și cerințele de înregistrare, precum și modelul contractului privind desfășurarea activității în parc. Persoanele juridice sau fizice la solicitarea cărora a fost creat parcul se înregistrează din oficiu în calitate de rezidenți ai acestuia”.

25. Discrepanțele vizate de asemenea au fost elucidate de către instanța de fond în art. 9, unde conform art. 9 aliniatelor (1) și (2) Legii RM nr. 77/2016 „Cu

privire la parcurile pentru tehnologia informației”, ce prevede crearea parcului pentru tehnologia informației, legislatorul a stabilit, că „(1) Parcul este creat în baza unei hotărâri de Guvern, la propunerea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării. (2) Termenul de funcționare a parcului se stabilește prin hotărâre de Guvern, dar nu poate depăși 10 ani”.

26. Totodată, conform art. 9 aliniatelor (1) și (2) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” ce stabilește că „(1) Parcul este creat în baza unei hotărâri de Adunarea Populară a Găgăuziei. (2) Termenul de funcționare a parcului se stabilește prin hotărâre de Adunarea Populară a Găgăuziei, dar nu poate depăși 20 ani.”

27. De asemenea instanța de fond a constatat divergențe între prevederi art. 10 alin. (1) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” și art. 10 alin. (1) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”, stabilite în următoarele:

- art. 10 alin. (1) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” – „Pentru crearea parcului, solicitantul depune o cerere la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în care indică scopurile creării parcului, orientarea funcțională a acestuia, precum și activitățile ce vor fi desfășurate în parc. La cerere se vor anexa copiile de pe actele de constituire ale persoanei juridice sau fizice care solicită crearea parcului, precum și un studiu de fezabilitate”.

- art. 10 alin. (1) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” – „Pentru crearea parcului, solicitantul depune o cerere la comisia permanentă a Adunării Populare a Găgăuziei pe politica economică, atragerea investițiilor, bugetul, finanțe și dezvoltarea regională în care indică scopurile creării parcului, orientarea funcțională a acestuia, precum și activitățile ce vor fi desfășurate în parc. La cerere se vor anexa copiile de pe actele de constituire ale persoanei juridice sau fizice care solicită crearea parcului, precum și un studiu de fezabilitate”.

28. În afară de acestea, Curtea de Apel Comrat a atenționat asupra art. 14 din proiectul Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”, care la rândul său contravine prevederilor art. 14 din Legea RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației”.

29. Astfel, art. 14 din proiectul Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 sumele achitate de rezidenții parcului cu titlu de impozit unic se vor încasa la bugetul central al Găgăuziei și bugetul de stat, însă aplicarea art. 14 în această redacție este imposibilă, în legătură cu faptul că drept fundamentale sunt prevederile art. 14 ale Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației”, care prevede că sumele achitate de rezidenții parcului cu titlu de impozit unic perceput de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației se vor încasa la Ministerul Finanțelor într-un cont trezorerial de încasări, fiind ulterior repartizate la bugetul de stat.

30. Divergențe respective de asemenea s-au stabilit și în conținutul art. 20 alin. (1) Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia

informației” și art. 19 alin. (1) Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”.

31. Astfel, conform art. 20 Legii RM nr. 77/2016 „Cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” – „(1) Parcul poate fi desființat printr-o hotărâre de Guvern, la propunerea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, în cazul în care parcul nu realizează obiectivele stipulate de prezenta lege și de propriul regulament de organizare și funcționare. Hotărârea de Guvern privind desființarea parcului intră în vigoare după 6 luni de la data publicării acesteia”.

32. Iar, conform art. 19 Legii locale a UTA Găgăuzia nr. 13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” – „(1) Parcul poate fi desființat printr-o hotărâre a Adunării Populare a Găgăuziei, adoptat cu votul majorității numărului total de deputați aleși, în cazul în care parcul nu realizează obiectivele stipulate de prezenta lege și de propriul regulament de organizare și funcționare. Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei privind desființarea parcului intră în vigoare după 6 luni de la data publicării acesteia”.

33. Instanța a specificat că adoptarea actelor administrative normative locale de către APG urmează a fi realizată în conformitate cu un sistem de drept unic, care este și rezultatul supremației aplicării legii pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Odată cu executarea și aplicarea practică a actelor contestate de către Adunarea Populară a Găgăuziei au fost create premisele de coliziuni între acte normative cu forță juridică diferită, care urmează a fi eliminate.

34. De asemenea, instanța de fond a indicat că APG la adoptarea legii locale contestate și-a depășit atribuțiile sale, deoarece după cum este indicat mai sus crearea parcului și stabilirea termenului de funcționare a acestuia se efectuează în baza hotărârii Guvernului RM, dar nu hotărârii APG.

35. La fel, s-a remarcat că administrația parcului este condusă de un administrator, desemnat în funcție de Guvern, la propunerea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, însă nu de către Direcția Generală Cultură și Turism a UTA Găgăuzia, la propunerea Adunării Populare a Găgăuziei, după cum este indicat de legea locală.

EXERCITAREA CĂII DE ATACA ÎN ORDINE DE RECURS

36. La 17 mai 2023 Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga, în temeiul art. 245 alin. (1) Cod administrativ, a declarat recurs împotriva hotărârii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, iar la 18 august 2023, în temeiul art. 245 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

37. În motivarea recursului a invocat interpretarea eronată a legii, precum și neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată de către instanța de fond. De asemenea, s-a invocat faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei. Prima instanță nu a dat răspuns la toate argumentele invocate de părți și nu a dat apreciere juridică tuturor circumstanțele cauzei.

38. A susținut că prevederile legate de impozitele bugetare au fost modificate, fiind aduse în corespundere cu legislația națională.

39. La 08 iunie 2023 reprezentantul Bașcanului Găgăuziei, Andrei Sobor, a depus recurs împreună cu motivarea împotriva hotărârii din 11 mai 2023 a Curții

de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

40. În motivarea recursului a indicat că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că, potrivit art. 2 alin. (2) Legea Republicii Moldova nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice locale de nivel special se reglementează de prezenta lege în partea în care nu contravine prevederilor Legii nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

41. Potrivit art. 111 alineatele (1)-(3) Constituția Republicii Moldova, Găgăuzia este o unitate teritorială autonomă cu un statut special care, fiind o formă de autodeterminare a găgăuzilor, este parte integrantă și inalienabilă a Republicii Moldova și soluționează de sine stătător, în limitele competenței sale, potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, în interesul întregii populații, problemele cu caracter politic, economic și cultural. Pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia sînt garantate toate drepturile și libertățile prevăzute de Constituția și legislația Republicii Moldova. În unitatea teritorială autonomă Găgăuzia activează organe reprezentative și executive potrivit legii”.

42. Instanța a ignorat faptul că în conformitate cu art. 1 alin. (2) Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344 din 23.12.1994, Găgăuzia soluționează de sine stătător, în limitele competenței sale, în interesul întregii populații, problemele dezvoltării politice, economice și culturale.

43. Astfel, Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” nr. 13-V/VII din 06.06.2022, a fost elaborată cu scopul creării premiselor necesare în Găgăuzia pentru stimularea dezvoltării industriei informațional-tehnologice, cercetării și inovării bazate pe tehnologii informaționale în diverse domenii, activităților didactice în domeniul tehnologii informaționale, precum și creării locurilor de muncă cu valoare adăugată înaltă și atragerii investițiilor autohtone și străine. Adoptarea propriei legi în domeniul dezvoltării tehnologiilor informaționale este unul din domeniile prioritare de dezvoltarea economică a UTA Găgăuzia, și în acest sens considerăm că această lege este relevantă pentru autonomie și va contribui la dezvoltarea acestui sector.

44. Instanța de fond a tratat superficial faptul că Legea UTA Găgăuzia nr. 13- V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” nu încalcă prevederile legislației naționale, dar în conformitate cu Constituția Republicii Moldova o completează. Astfel, Legea susmenționată se aplică doar pe teritoriul Găgăuziei, iar principalele discrepante față de legislația națională țin în mare parte doar de entitatea care eliberează autorizații. Astfel, împuternicirile Găgăuziei sunt cu siguranță încălcate, deoarece fără intervenția autorităților republicane în autonomie va fi imposibil să se deschidă un park IT.

45. La 09 iunie 2023 Adunarea Populară a Găgăuziei, reprezentată de Anatoli Cara, a declarat recurs împreună cu motivarea împotriva hotărârii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

46. În motivarea recursului a indicat motive similare celor indicate de către reprezentantului Bașcanului Găgăuziei, Andrei Sobor în recursul său.

47. La 09 iunie 2023 Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, reprezentată de Natalia Ciuvalscaia a declarat recurs împreună cu motivarea împotriva hotărârii din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

48. În motivarea recursului s-a indicat că Legea locală nr.13-V/VII din 06.06.2022 „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei”, Hotărîrea Adunării Populare a Găgăuziei №64-V/VII din 06.06.2022 cu privire la Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la parcul pentru tehnologia informației al Găgăuziei” reglementează activitate bugetar-financiară și fiscală locală, economie și activează numai pe teritoriul UTA Găgăuzia, nu anulează și nu contrazice actelor normative al Republicii Moldova. Pe teritoriul UTA Găgăuzia, conform Constituției RM, Carta Europeană pentru Autoadministrarea Locală activează actele normative ale Republicii Moldova și actele normative locale ale UTA Găgăuzia, inclusiv activitate bugetar-financiară și fiscală locală, economie.

49. S-a susținut că Curtea de Apel Comrat nu a luat în considerare ce forță juridică are Legea Republicii Moldova nr.77/2016 privind parcurile de tehnologie a informației, Codul fiscal al RM pe teritoriul UTA Găgăuzia, neținând seama de competențele UTA Găgăuzia în domeniul economiei, acordate de alin. (1) art. 111 din Constituția Republicii Moldova.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

50. Art. XI. alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

51. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

52. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

53. Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel”.

54. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. (2) Recursul se declară inadmisibil în special când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție

55. Art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ:

„dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise”.

56. Art. 96 Cod administrativ:

„(1) Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

(2) Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative.

(3) Participantul la procedura administrativă care nu locuiește în Republica Moldova este obligat, la cererea autorității publice, să desemneze un reprezentant împuternicit în Republica Moldova responsabil de recepționarea corespondenței”.

57. Art. Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ,

„notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată”

58. Art. 24 Cod administrativ:

„(1) Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

(2) Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.”

59. Art. 47 alin. (3) Cod administrativ:

„culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat”

Art. 105 alin. (3) și (4) Cod administrativ:

„înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise. Oficiul poștal ține înscrisul depus la îndemână pentru a fi ridicat pe parcursul a 3 luni. Termenul începe să curgă din ziua în care a fost atașată înștiințarea. După expirarea termenului, înscrisurile care nu au fost ridicate se expediază înapoi autorității publice care a dispus notificarea.

60. Art. 107 Cod de procedură civilă:

„(1) dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

(2) Partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentînd instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia”.

61. Art art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari”

62. Art. 80 alin. (1), (4) din Codul de procedură civilă:

„împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege. Valabilitatea procurii care confirmă împuternicirile reprezentantului în instanță de judecată încetează în temeiul art. 376 Cod civil”.

63. Art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

64. Cu referire la termenul recursurilor depuse de Bașcanul Găgăuziei, reprezentat de Andrei Sobor, de către Adunarea Populară a Găgăuziei și de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, reprezentată de Natalia Ciuvalscaia, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea au fost depuse în termen, or recursurile au fost depuse odată cu motivarea la data de 08 iunie 2023, 09 iunie 2023, 09 iunie 2023 cu respectarea termenului prevăzut de art.245 alin. (1) Cod administrativ.

65. Instanța de recurs reține dovada care acordă împuterniciri lui Andrei Sobor de a reprezenta interesele Bașcanului Găgăuziei, reflectată prin procura din 05 ianuarie 2023, atașată la materialele cauzei (f.d. 218 vol. I).

66. Cu referire la termenul recursului depus de Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga completul Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

67. Curtea de Apel Comrat a pronunțat hotărârea contestată la 11 mai 2023. Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga a depus recurs nemotivat la 17 mai 2023 (f.d. 84 vol. II). La data de 18 august 2023 Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga, a prezentat motivarea recursului (f.d. 71 vol. II).

68. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia hotărârii motivate din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat a fost expediată prin poștă recurentului Andrei Bubnov, însă plicul cu corespondența a fost restituit instanței cu mențiunea „plecat” (f.d. 29 vol. II).

69. Totodată, copia hotărârii motivate a fost expediată prin poștă reprezentantului recurentului avocatului Ion Cerga. Însă, avocatul Ion Cerga nu a recepționat trimiterea poștală, aceasta la 14 iunie 2023 fiind restituită oficiului poștal și ulterior instanței de apel cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 26 vol. II).

70. Articolul 96 Cod administrativ prevede o astfel de modalitate de comunicare a actelor de procedură către participanți la procedura administrativă. Or, adresa de aflare a oficiului fiind indicată în cererile depuse de avocatul Ion Cerga (f.d. 172, 181, 201 vol. I), precum și în cererea de recurs, prin urmare, adresantul dând acordul și neexcluzând o astfel de modalitate a comunicării.

71. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, definește trimiterea nereclamată ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

72. Potrivit pct. 82 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, în lipsa destinatarului, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

73. Conform pct. 102 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații: 1) la expirarea termenelor de păstrare; 2) la cererea expeditorului; 3) destinatarul refuză să primească trimiterea; 4) destinatarul nu este la adresa indicată; 5) adresatul căsuței poștale de abonament nu este indicat sau este indicat incorect; 6) adresa destinatarului indicată pe trimitere este ștearsă sau ruptă; 7) destinatarul este decedat.

74. Punctul 101 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prevede că trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație.

75. Instanța de recurs reține că în contextul în care notificarea a fost returnată instanței de apel, deoarece nu a fost reclamată, urmează a fi aplicate prevederile alin. (3) al art. 105 Cod administrativ, potrivit cărora înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise.

76. Plicul cu avizul, prin care a fost expediată către avocatul Ion Cerga copia hotărârii primei instanțe, la data de 14 iunie 2023 a fost restituit cu mențiunea „nereclamat”.

77. În speță, avocatul Ion Cerga nu a recepționat trimiterea poștală și nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a ridica trimiterea poștală, deși i-a fost lăsat aviz de sosire pentru a se prezenta la oficiul poștal și a ridica trimiterea poștală. Astfel, hotărârea primei instanțe se consideră notificată acestuia. Or, este responsabilitatea destinatarului de a ridica de la oficiul poștal trimiterea poștală.

78. Instanța de recurs menționează că sunt relevante speței și prevederile art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, conform cărora citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

79. Instanța de recurs reține că avocatul Ion Cerga, acționând în interesele lui Andrei Bubnov, fiind conștient că a depus împotriva hotărârii primei instanțe doar recursul nemotivat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume să prezinte motivarea recursului în termenul stabilit de art. 245 alin. (2) Cod administrativ.

80. Mai mult, hotărârea motivată din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat a fost publicată pe pagina web a instanței de judecată la data de 24 mai 2023. Respectiv, recurentul Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu hotărârea motivată de pe portalul instanțelor de judecată www.instante.justice.md. și să formuleze în termen recursul motivat. Or, termenul pentru prezentarea motivării recursului a început a curge de la data expirării termenului de păstrare a trimiterii poștale – 14 iunie 2023 și a expirat la data de 14 iulie 2023. Însă, avocatul Ion Cerga, în interesele lui Andrei Bubnov, a prezentat motivarea recursului la data de 18 august 2023, cu depășirea termenului legal.

81. Nu pot fi reținute argumentele avocatului Ion Cerga, precum că a primit copia hotărârii motivate a primei instanțe la data de 17 august 2023, or din copia extrasului de portalul poștei electronice atașată la recurs, nu este clar de la cine și cui îi este adresată scrisoarea electronică, astfel încât informația nu are caracter probator.

82. La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

83. Actele cauzei, însă, denotă faptul că, reprezentantul recurentului, avocatul Ion Cerga nu a întreprins acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe din 11 mai 2023 și nici nu a solicitat repunerea în termen a recursului.

84. Instanța de recurs remarcă că, Andrei Bubnov nu informat instanța despre o eventuală schimbare de domiciliu și în lipsa unei astfel de comunicări, înștiințarea fiind transmisă la ultima adresă cunoscută instanței, se consideră a fi recepționată.

85. Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul declarat de Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga a fost depus după

expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Andrei Bubnov, reprezentat de avocatul Ion Cerga.

86. Referitor la recursul depus de Adunarea Populară a Găgăuziei, reprezentat de Anatoli Cara, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art. 246 alin. (2) lit. c) din Codul administrativ, potrivit căruia recursul se declară inadmisibil în special când recursul este depus de o persoană neîmputernicită.

87. La rândul său, în temeiul art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

88. Din materialele cauzei rezultă că nefiind de acord cu hotărârea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, la 09 iunie 2023 (f.d.61 vol. II), Adunarea Populară a Găgăuziei, reprezentat de Anatoli Cara, a contestat-o cu recurs .

89. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, dreptul procedural de a ataca în ordine de recurs hotărârea din 11 mai 2023 a Curții de Apel Comrat a fost realizat în numele Adunării Populare a Găgăuziei de către Anatoli Cara, care la 09 iunie 2023 a semnat și a depus recursul menționat. având împuternicirile necesare consemnate în procura din 17 mai 2022, valabilă pe un termen de un an, până la 17 mai 2023 (f.d. 117 vol. I).

90. Deoarece la momentul depunerii recursului din 09 iunie 2023, procura era expirată, Curtea Supremă de Justiție, prin încheierea din 27 martie 2024 a acordat termen lui Anatoli Cara până la 29 aprilie 2024 de a prezenta la Curtea Supremă de Justiție documentul care confirmă împuternicirile ce-i acordă dreptul de a reprezenta interesele APG în instanța de recurs și de a prezenta recursul în limba de stat.

91. La data de 29 aprilie 2024, când a prezentat recursul tradus în limba de stat,, Anatoli Cara, a prezentat procura nr. 18-03/1-13 eliberată la data de 25 aprilie 2024 prin care Anatolie Cara a fost împuternicit de a reprezenta interesele Adunării Populare a Găgăuziei în instanța de judecată (f.d. 117 verso).

92. Astfel, se constată că la data de 09 iunie 2023, când a prezentat recursul Anatoli Cara, acționând în interesele Adunării Populare a Găgăuziei a semnat cererea de recurs, neavând împuterniciri. Or, recursul a fost depus de către Anatoli Cara în baza procurii nr. 153-03/1-13 din 17 mai 2022, care la momentul depunerii recursului era expirată (valabilă până la 17 mai 2023). Iar, procura nr. 18-03/1-13 eliberată la data de 25 aprilie 2024, ce a fost prezentată ulterior de către Anatoli Cara spre confirmarea împuternicirilor acestuia, a fost eliberată după depunerea cererii recurs și confirmă împuternicirile acestuia față de Adunarea Populară a Găgăuziei la momentul actual și nu la data depunerii recursului – 09 iunie 2023.

93. Reieșind prevederile art. 75 alin. (2), art. 80 alin. (1), (4) și art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reprezentarea judiciară, ca mijloc eficient și legal de apărare a persoanelor juridice, constituie un drept firesc, fiind prevăzută de multiple acte normative naționale și internaționale, care contribuie semnificativ la realizarea dreptului fundamental la apărare.

94. Astfel, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

95. Aplicând normele legale invocate mai sus, Colegiul remarcă obligația recurentului de a prezenta instanței confirmarea împuternicirilor sale de reprezentare, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției.

96. Raportând normele de drept procedural menționate la circumstanțele speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul a fost depusă de Anatoli Cara, în interesele recurentei Adunării Populare a Găgăuziei, neavând la momentul depunerii recursului împuterniciri, or a fost prezentată procura din 25 aprilie 2024, eliberată ulterior prezentării recursului, care confirmă împuternicirile la momentul actual și la data depunerii recursului.

97. Prin urmare, recursul depus de către Anatoli Cara, în interesele recurentei Adunării Populare a Găgăuziei, a fost depus de către o persoană neîmputernicită și urmează a fi declarat inadmisibil. Or, după cum s-a menționat supra, conform art. 246 alin. (2) lit. c) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este depus de o persoană neîmputernicită.

100. Cu referire la recursul depus de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia la 09 iunie 2023, instanța de recurs reține că prin încheierea din 27 martie 2024 a Curții Supreme de Justiție partea recurată a fost înștiințată despre necesitatea prezentării recursului tradus în limba de stat și confirmării împuternicirilor reprezentantului.

101. La data de 29 aprilie 2024, Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia a prezentat recursul tradus în limba de stat și extrasul din Registrul de stat al unităților de drept din 27 septembrie 2023.

102. Colegiul reține că recursul depus la 09 iunie 2023, semnat de șefa Direcției Generale de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, Natalia Ciuvalscaia (potrivit informațiilor publice de pe portalul instituției) și însoțit de traducerea recursului în limba de stat, semnat de șefa Direcției Generale de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, Larisa Cerven, corespunde rigorilor art. 75, 80, 81 din Codul de procedură civilă.

103. Examinând temeiurile recursurilor depuse de Bașcanul Găgăuziei și de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, completul de judecată al Supreme de Justiție consideră că sunt inadmisibile din următoarele motive.

104. Din analiza prevederilor art.246 alin.(1) din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

105. Completul Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din

examinarea cererii în completul de 5 judecători.

106. În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

107. Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ.

108. La stabilirea admisibilității recursului depus de Bașcanu Găgăziei și Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie capabil să ofere îndreptarea situației, să posede puterea de a corecta starea de lucruri.

109. Diferit de aceasta, argumentele recursurilor se referă la dezacordul recurenților cu decizia pronunțată de Curtea de Apel Comrat, pe când motivarea recursului trebuie să se refere la circumstanțele care să reziste testului și filtrului de admisibilitate.

110. De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

111. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

112. În circumstanțele menționate, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția legii la momentul depunerii recursului) inadmisibil recursul depus de Andrei Bubnov ca fiind depus după expirarea termenului; de a declara inadmisibil, în temeiul art. 246 alin. (2) lit c) Cod administrativ, recursul depus de Adunarea Populară a Găgăuziei, ca depus de o persoană neîmputernicită;

de a declara ca fiind inadmisibile, în temeiul art. 246 Cod administrativ recursurile depuse de Bașcanul Găgăuziei și Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, că nu se încadrează în niciunul din temeiurile specificate în art. 246 alin. (2) Cod administrativ (în redacția legii până la 01 septembrie 2023).

113. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibile recursurile depuse de Andrei Bubnov, de către Bașcanul Găgăuziei, de către Adunarea Populară a Găgăuziei și de către Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă